

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Навчально-науковий інститут історії, міжнародних відносин та соціально-
політичних наук
Кафедра соціальної роботи
Силабус освітнього компоненту
Науково-дослідна практика

Назва освітнього компоненту	Науково-дослідна практика
Веб-сайт для освітнього компоненту	http://do1.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання освітнього компоненту	<p>Мета – закріплення у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота знань з теорії соціальної роботи, методології побудови наукової роботи, удосконалення і розвиток готовності до дослідницької діяльності, використання сучасних методів, засобів і технологій в науково-дослідницькому процесі, оволодіння загальноприйнятими принципами й процедурами організації науково-дослідної роботи, добору фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою, результатами роботи підрозділів, які здійснюють науково-дослідну діяльність щодо обраного здобувачем напряму досліджень; • вивчення вітчизняних та іноземних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до стану розробленості обраної наукової проблеми, окреслення основних завдань кваліфікаційної роботи, оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних; • розвиток творчої ініціативи й конкретних дослідницьких умінь у професійній діяльності, використання здобувачами знань, отриманих впродовж навчання у ЗВО та під час проходження практики, у процесі подальшої науково-дослідної діяльності.
Тривалість	7,5 кредитів, 225 годин
Результати навчання	<p>Проходження науково-дослідної практики сприяє:</p> <p>Формуванню інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у сфері соціальної роботи, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Набуттю загальних компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; – здатність проведення досліджень на відповідному рівні; – здатність генерувати нові ідеї (креативність). <p>Набуттю спеціальних компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методології і методів міждисциплінарного дослідження, у тому числі методи математичної статистики, кількісні соціологічні методи, доказові методики і техніки практичної діяльності стосовно завдань соціальних фундаментальних і прикладних досліджень; – здатність до виявлення, теоретичного, методологічного та емпіричного аналізу актуальних проблем соціальної роботи, факторів досягнення соціального і психологічного благополуччя різних груп населення;

	<p>– здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність у сфері соціальної роботи.</p> <p>Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук; – визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики; – розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи; – здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; – застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження; – демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності; – уміти організовувати та проводити соціальне/ соціально-педагогічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів; – розробляти програми соціально-педагогічних інтервенцій (інтерактивне заняття, тренінг, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість; – розробляти, апробувати і втілювати соціальні проекти і технології; – застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності. <p>Soft skills: уміння вирішувати складні проблеми; креативність; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень.</p>
<p>Теми</p>	<p>I етап – організаційний:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Консультативне засідання кафедр з педагогічної практики з метою ознайомлення з програмою практики, отримання завдань та форм звітності. 2. Обговорення та затвердження програми практики здобувачів з науковим керівником. <p>II етап – основний</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Щоденник проходження практики, складання календарного плану роботи проходження практики. 2. Аналіз функцій і напрямів науково-дослідної роботи на базі практики. 3. Опрацювання джерел з теми кваліфікаційної роботи, оволодіння загальними принципами і процедурами добору фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи, методами математичної обробки даних. 4. Підготовка плану-конспекту виступу з теми дослідження на Днях науки університету / конференції / семінарі тощо. 5. Підготовка статті / тез / методичних рекомендацій тощо до друку <p>III етап – підсумковий:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Презентація результатів практики на кафедрі. 2. Підготовка та подання звіту про проходження практики.
<p>Орієнтація (на кого розрахований курс)</p>	<p>для другого (магістерського) рівня вищої освіти здобувачі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота»</p>

Резюме викладача	<p>Наукові керівники здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти:</p> <p>Ваховський Леонід Цезаревич – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи.</p> <p>Николаєва Валентина Іванівна – доктор державного управління, доцент, професор кафедри соціальної роботи.</p> <p>Івченко Тетяна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи.</p> <p>Ігнатенко Катерина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи.</p> <p>Пономарьова Віра Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної роботи.</p>
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	<p>Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота» можуть отримати, звернувшись безпосередньо до наукового керівника або з письмовим запитом на електронну пошту:</p> <p>Ваховський Леонід Цезаревич – vakhovsky81@gmail.com</p> <p>Николаєва Валентина Іванівна – valennik6@gmail.com.</p> <p>Івченко Тетяна Володимирівна – ivchenko.tatyana79@gmail.com</p> <p>Ігнатенко Катерина Володимирівна – gulyewa.78@ukr.net.</p> <p>Пономарьова Віра Миколаївна – veraknopa86@gmail.com</p> <p>Загальне керівництво практикою здобувача покладається на завідувача кафедри, гаранта освітньо-наукової програми, за якою він закріплений. Безпосереднє керівництво практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики здобувача здійснює науковий керівник.</p>
Попередня підготовка	<p>Методологія та методи міждисциплінарного дослідження, Іноземна мова для академічної та професійної комунікації</p>
Як навчатися?	<p>Практика є невід'ємною частиною ОПП «Соціальна робота» та обов'язковим елементом у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота. Основними звітними документами проходження практики є письмовий звіт з переліком видів діяльності, характеристика роботи здобувача з бази проходження практики. Під час проходження практики здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасно почати практику; - ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку закладу та дотримуватися їх; - дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; - у повному обсязі виконувати передбачені програмою практики завдання; - нести відповідальність за виконану роботу; - своєчасно оформити звітну документацію; - презентувати результати проходження практики на кафедрі. <p>Здобувачам вищої освіти, які навчаються за програмами академічної мобільності та пройшли практику в інших закладах вищої освіти України або за кордоном, можуть бути зараховані її результати відповідно до встановленої процедури зарахування результатів навчання</p>

Навчальні матеріали

Базові:

- Болкотун З.А. Стандарти оформлення бібліографічних посилань. URL: https://www.nas.gov.ua/publications/books/series/9789660247048/Documents/2018_15/18_15_Volk.pdf
- Караман О. Л., Курило В. С., Савченко С. В. Досвід діяльності Науково-дослідного центру з проблем соціальної педагогіки і соціальної роботи НАПН України (на базі ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка») в умовах гібридної війни на сході України. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2018. №8 (322) листопад 2018. Ч. II. С. 125–134.
- Караман О. Л., Савченко С. В. Розвиток теорії соціалізації особистості в умовах гібридної війни. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). 2017. №1 (306) лютий 2017. Ч. I. С. 57–65
- Караман О. Л. Міжнародна й національна нормативно-правова база забезпечення якості вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка Педагогічні науки*. 2016. № 3 (300). С. 15 – 24.
- Клос Л. Значення «Методики викладання соціальної роботи» у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Вісник Львів. ун-ту*. Серія педаг. 2009. Вип. 25. Ч. 4. С. 201–208. URL: <http://surl.li/thxn>
- Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с. URL: <http://surl.li/thou>
- Лекції з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / За ред. В. І. Лозової. 2-е вид., доп. і випр. Харків : «ОВС», 2010. 480 с.
- Лякішева А. В., Грицюк Л. К. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.
- Теслюк В. М., Лузан П. Г., Шовкун Л. М. Основи педагогічної майстерності : навч. посіб. К. : ДАККіМ, 2010. 244 с.
- Тюття Л. Т. Соціальна робота: методика викладання : навч.- метод. посіб. / Л. Т. Тюття, І. Б. Іванова. К.: Університет «Україна», 2011. 340 с. URL: <http://surl.li/thrc>
- Харченко С. Я. Активні форми та методи навчання як сучасна педагогічна технологія професійної підготовки соціальних працівників і соціальних педагогів. Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації : монографія. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. С. 6 – 28.
- Харченко С. Я. Інновації в освіті як сучасний педагогічний феномен. Інновації педагогічної освіти в умовах викликів сьогодення: монографія. К. : Талком, 2019. 345 с. С. 7 – 28.
- Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посіб. К.: Академвидав. 2011. 224 с.
- Яремчук С. С. Методика викладання соціології і соціогуманітарних дисциплін: навч. посіб.. друге вид., переробл. і доповн. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 296 с. URL: <http://surl.li/thyd>
- Anastas, J. (2010). Teaching in Social Work: An Educators' Guide to Theory and Practice. NEW YORK: Columbia University Press. doi:10.7312/anas11524
- Lynch, M. W. Bengtsson, A. R. & Hollertz, K. (2019). Applying a 'signature pedagogy' in the teaching of critical social work theory and practice. *Social Work Education*. The International Journal, **38** (3), 289-301 <https://doi.org/10.1080/02615479.2018.1498474>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ortiz-Hendricks, C., Finch, J. B., & Franks, C. L. (2005). Learning to teach, teaching to learn: A guide for social work field education. Alexandria, VA: CSWE Press. <p style="text-align: center;">Додатокві ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Багрій В. Н. Значення «теорії соціальної роботи» у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. <i>Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка</i>. Серія : Соціально-педагогічна. 2015. Вип. 25. С. 6–14. URL: http://surl.li/thyq Інтегрований курс соціальної теорії і практики: навч. посіб. / За ред. І. М. Богданової. Одеса: Пальміра, 2005. 538 с. • Караман О. Л. Освітні проблеми громадян у зоні проведення антитерористичної операції <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2015. №2 (291) квітень. Ч. 2. С. 218–225. • Караман О. Л. Напрями і зміст діяльності університету в умовах гібридної війни на Сході України. <i>Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2016. № 6 (303). С. 221 – 231. • Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. Харків: ОВСІ, 2002. 400 с. • Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». URL: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/poloj_praktyka_may2020.pdf • Харченко С. Я. Професійно-правова підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з людьми з інвалідністю. Збірка матеріалів III Міжвузівського науково-практичного семінару «Актуальні питання підготовки та роботи фахівців соціальної та педагогічної сфер в умовах сучасних соціо-культурних трансформацій» (5 листопада 2015 р., м. Харків). Харків : ХГПА, 2015. С.7–9. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua • Офіційний портал Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/ • Міністерство освіти і науки України URL: https://mon.gov.ua/ua • Міністерство соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/ • Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи URL: http://www.psyua.com.ua/ • Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: http://libr.luguniv.edu.ua/ • Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/ • National Association of Social Workers. Social Work Practice. URL: https://www.naswnyc.org/page/420 • Society for Social Work and Research. URL: https://secure.sswr.org/aboutsswr/
Необхідне устаткування	Наявність мультимедійного обладнання, доступу до мережі Internet.
Спільні / індивідуальні види навчальної	Лекція (оглядова/тематична; лекція-бесіда, лекція-візуалізація) Практичні заняття (презентація / дискусія / повідомлення / виконання вправ та завдань/ самостійна робота з джерелами інформації

діяльності		
Форми контролю	<p><i>Методи самоконтролю:</i> уміння самостійно оцінювати рівень виконання завдань.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> – диференційований залік.</p> <p>Підсумковий контроль є сумою оцінок, отриманих здобувачем за виконання завдань практики. Максимальна оцінка становить 100 балів.</p>	
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<p><i>Вид діяльності здобувача</i></p>	<p><i>Кількість балів</i></p>
	<p>Якість щоденника практики. Коректність планування різних видів діяльності та підсумків про їх виконання в щоденнику практики</p>	<p>10</p>
	<p>Аналіз функцій і напрямів науково-дослідної роботи на базі практики</p>	<p>15</p>
	<p>Опрацювання джерел з теми кваліфікаційної роботи оволодіння загальними принципами і процедурами добору фактичного матеріалу для виконання дослідження, методами математичної обробки даних.</p>	<p>15</p>
	<p>Апробація основних результатів дослідження: - Підготовка плану-конспекту виступу на Днях науки університету / конференції. - Вивчення вимог до написання наукової статті / тез, дотримуючись норм, які висуваються до такого типу робіт та враховуючи специфіку теми кваліфікаційної роботи. Підготовка статті / тез до друку.</p>	<p>50</p>
	<p>Звіт про проходження практики</p>	<p>10</p>
	<p><i>тах. кількість балів</i></p>	<p>100</p>
Формат і політика курсу	<p>Практика передбачає проходження етапів (організаційного, адаптаційного, викладацького підсумкового), кожен з яких містить виконання певних видів діяльності, форм і методів роботи (консультація, обговорення, спостереження, вивчення досвіду провідних викладачів, аналітична діяльність, планування, викладання, аналіз результатів тощо).</p> <p>Учасники освітнього процесу несуть спільну відповідальність для досягнення мети практики, поважають один одного, неупереджено ставляться до думок і позицій інших щодо тих чи інших питань практики.</p> <p>Науковий керівник консультує здобувача щодо роз'яснення змісту і особливостей виконання завдань з практики, питань, які були недостатньо зрозумілі під час вивчення курсу.</p>	
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	<p>У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/polojakadembro2.pdf), відповідних принципів академічної доброчесності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. - Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. - Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. 	

Feedback курсу

Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу освітнього порталу ЛНУ імені Тараса Шевченка